

ŁUKASZ MALINOWSKI

MAŁY
PRZEWODNIK
PO HISTORII
POLSKI

2. GEOGRAFIA I HISTORIA POLSKI

Mam na imię Ania i jestem siostrą Jasia. Mój brat opowiedział wam już o symbolach Polski, ale czy wiecie w ogóle, gdzie ona leży?

Polska na mapie Europy

Polska to kraj w Europie, dokładnie w jej środkowej części. Można powiedzieć, że jest takim mostem między zachodem i wschodem. Z naszym państwem sąsiaduje wiele innych krajów. Od zachodu mamy Niemcy, na południu od nas leżą Czechy i Słowacja, a na wschodzie nasze ziemie stykają się (to znaczy graniczą) z Ukrainą, Białorusią i z częścią Rosji. Została północ, a tam niespodzianka. Od tej strony z nikim nie sąsiadujemy, gdyż znajduje się tam **Morze Bałtyckie**.

Te granice, to nie zawsze przebiegały tak jak teraz. Właściwie obecny kształt Polski, jaki widzicie na mapie, to wynik wielu sporów, jakie toczyliśmy z naszymi sąsiadami. W historii też się zdarzało, że na przykład Rosja zabierała nam część naszej ziemi, a wtedy Polacy walczyli z jej żołnierzami na wojnie.

Polska na mapie Europy. Fot. Wikimedia Commons, licencja CC

CZY WIESZ, ŻE...

- Nazwa kraju wzięta się od plemiona Polan.
- Początkowo władcy Polski nie mieli stolicy, gdyż byli w nieustannej podróży po swoich ziemiach. W związku tym wszystkie sprawy państwowe były załatwiane w miejscu, w którym akurat przebywali. Choć przyjmuje się, że wówczas najważniejszym ośrodkiem administracyjnym było Gniezno.
- Polska jest 9 największym państwem w Europie oraz zajmuje 8 miejsce pod względem liczby ludności.
- Najdłuższe rzeki w Polsce to Wisła (długość 1047 km) oraz Odra (długość 854 km, w granicach Polski 742 km).

Pierwsze państwo polskie między Wisłą a Odrą

Początkowo Polacy mieszkali między dwiema rzekami: **Wisłą** i **Odrą**. Nasi przodkowie lubili rzeki. To właśnie nad nimi się osiedlali i one bardzo często były granicami między różnymi krajami. Później nasze państwo głównie rozrastało się na wschód. W pewnym momencie jego rozmiary były tak duże, że w obrębie Polski znalazły się takie miasta jak Lwów (dzisiaj Ukraina), czy Wilno (dzisiaj Litwa). Nasze granice sięgnęły nawet wybrzeży Morza Czarnego! Potem jednak wiodło się nam gorzej i straciliśmy część naszych ziem. Spotkało nas i takie nieszczęście, że sąsiedzi w ogóle zajęli nam Polskę i nie chcieli jej opuścić, a kiedy już się wynieśli, to nasze granice znów się zmieniły. Trochę to skomplikowane, ale nic się nie martwcie. Wspólnie z bratem oprowadzimy was po naszej historii.

Polskie stolice

A znacie już stolicę Polski? Na początku było to **Gniezno**, a później się to zmieniało. Stolica była tam, gdzie mieszkał król, a więc najczęściej w **Krakowie**. Obecnie stolicą naszej ojczyzny jest **Warszawa** i to właśnie tam możecie spotkać prezydenta czy posłów zasiadających w Sejmie. **Sejm** to zgromadzenie ludzi wybranych przez obywateli w wyborach, którzy ustanawiają prawa.

Wokół rzek powstawały grody, wokół których rozbudowywały się miasta. Na obrazie Jana Nepomucena Głowackiego znajduje się Wawel – zamek królewski z Krakowa. Od północnego zachodu – Staw na Groblach i przystań flisaków na Wiśle naprzeciw Dębniak. Około 1847. Fot. Wikimedia Commons, licencja public domain

Historycy (czyli naukowcy, którzy badają historię) podzielili naszą przeszłość na kilka okresów. Najpierw była **starożytność**. W czasach tych narodził się Jezus Chrystus, co wyznaczyło początek nowej ery. Mamy więc „przed naszą erą” (czyli czas przed narodzinami Chrystusa) i „naszą erę” (czas po narodzinach Chrystusa). Po starożytności nastąpiło **średniowiecze**, które trwało od V do XV wieku, czyli mniej więcej 1000 lat! Potem była **nowożytność**, czyli okres od XVI do XIX wieku. Na końcu mamy **współczesność**, a więc czasy, w których i my żyjemy.

Niektórzy z was pewnie się zastanawiają, co to jest ten „wiek”? To po prostu „sto lat”. Kryje się w tym jednak pułapka. Jeśli słyszycie o piątym wieku, to nie myślcie, że data jego rozpoczęcia zaczyna się od piątki z przodu, bo to okres między 401 a 500 rokiem. Z kolei dziesiąty wiek zaczął się w roku 901 a skończył w 1000.

DAWNIEJ TO BYŁO

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Stowarzyszenie
„Wspólnota Polska”

CENTRUM DOSKONALENIA
NAUCZYCIELI
EDUKACYJNEGO, WARSZAWA POLSKA

MUZEM
POCZĄTKÓW
PAŃSTWA
POLSKIEGO
W GNIEZNIE